

УДК 332

IMPACT OF TRANSPORT WAREHOUSE ON THE FINANCIAL CONDITION OF AN ENTERPRISE

ВПЛИВ ТРАНСПОРТНОЇ СКЛАДОВОЇ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА**Malishevska A.S. /Малішевська А.С.***c.t.s. as.,/ к.т.н., ас.*

ORCID :0000-0002-4780-7691

Troinikova O.M./Тройнікова О.М.*c.t.s. as, prof./ к.е.н., доц*

ORCID: 0000-0001-9599-5204

Polishchuk Y.A./Поліщук Ю.А.*master/magistr**Ukrainian State University of Railway Transport, Kharkiv,Feuerbacha 7, 65001**Український державний університет залізничного транспорту, Харків, Феєрбаха 7,65001*

Анотація. У статті досліджено вплив транспортних витрат на фінансовий стан підприємства. Проведено аналіз ризиків пов'язаних з транспортуванням. Розглянуто переваги перевезення продукції залізничним транспортом.

Ключові слова: фінансовий стан, транспортні витрати, залізничні вантажні перевезення.

Вступ. Стан фінансових показників підприємства тісно пов'язаний з транспортуванням продукції, оскільки перевезення, особливо в умовах воєнного часу, можуть бути джерелом фінансових втрат. Для забезпечення фінансової стабільності підприємствам необхідно своєчасно вживати заходи по мінімізації транспортних ризиків та забезпечувати їх ефективне управління.

Основна частина.

До ризиків пов'язаних з транспортуванням продукції відноситься: пошкодження або втрата вантажу під час перевезення, затримки та відміна перевезень, що призводить до порушення графіків і додаткових витрат, непередбачувані ситуації, такі як аварії, пожежі або інші нештатні ситуації, які можуть спричинити значні фінансові втрати.[1]

З наведеними ризиками пов'язані фінансові. До фінансових ризиків відноситься: непередбачені витрати на ремонт або відновлення інфраструктури та рухомого складу, зміна цін на енергію та інші витрати на експлуатацію, що може призвести до зростання витрат на перевезення, зміна умов перевезень, що може вплинути на вартість та строки доставки.

Заходи щодо мінімізації ризиків: розробка та впровадження політики управління ризиками включає в себе аналіз можливих ризиків, оцінку їх впливу на фінансові показники підприємств та розробку заходів щодо запобігання та пом'якшення їх наслідків. Прикладом є заходи щодо страхування вантажу або детальне обговорення умов контрактів.

Страхування вантажу обмежує фінансові втрати в разі непередбачуваних ситуацій.

Договірні умови встановлюють чіткі права та обов'язки сторін, що запобігає конфліктам та забезпечує вчасну компенсацію у разі пошкодження або втрати вантажу.[1]

Розвиток інфраструктури та сучасних технологій покращує надійність та безпеку транспорту, що зменшує ризик виникнення аварій та затримок.

Скоординована робота всіх підрозділів забезпечує ефективну комунікацію, прогнозування й управління витратами на перевезення, що дозволяє ефективно планувати та вчасно реагувати на зміни економічної ситуації та мінімізувати ризики.

Фінансове моніторинг забезпечує постійний аналіз фінансового стану, що дозволяє вчасно виявляти та запобігати виникненню фінансових проблем.

Логістичні витрати до яких належить транспортна складова, відображають витрати на переміщення товарів з початкової точки до кінцевого споживача. Вони динамічні та крім транспортування можуть включати в себе: утримання складу, обробку замовлень, а також адміністративні витрати на ланцюги постачання.

При вивченні логістичних витрат, потрібно розумітися на статях витрат - прямих та непрямих та розрізняти їх. Прямі витрати доволі часто відносяться до окремої послуги. Непрямі витрати менш помітні, але вони суттєво впливають на результат.

Транспортні витрати, які часто є найсуттєвішим аспектом логістичних витрат, включають витрати, пов'язані з перевезенням повітряним, залізничним, автомобільним або морським транспортом. Транспортування часто є найбільш значними прямими витратами в логістиці. Сюди входять витрати на паливо,

технічне обслуговування, фрахт і оплата праці водіїв при плануванні маршруту.

Залізничні перевезення є надійним, безпечним та рентабельним способом транспортування, особливо коли мова йде про великі обсяги вантажів на великі відстані, зокрема сипучих, температурно-чутливих, великогабаритних та небезпечних товарів. Цей вид транспорту забезпечує високу вантажопідйомність, незалежність від атмосферних умов та можливість доставки «від дверей до дверей» завдяки під'їзним коліям, що робить його незамінним у мультимодальних перевезеннях.

Залізничний транспорт підходить для широкої номенклатури вантажів:

Сухі вантажі: будівельні матеріали, текстиль, електроніка. Температурочутливі товари, харчові продукти та медикаменти перевозяться у рефрижераторах.

Небезпечні вантажі: хімічні речовини, горючі матеріали потребують спеціальних цистерн.

Великогабаритні вантажі: обладнання, машини та спецтехніка транспортуються на платформах.

Масові вантажі: сировина, такі як зерно, вугілля, руди, нафтопродукти, деревина, металеві вироби, цемент.

Збірні вантажі-вантажі які для зниження витрат партії від різних відправників об'єднуються в один вантаж.

До переваг залізничних перевезень відноситься: економічність - особливо перевезення великих обсягів товарів на значні відстані; надійність - не залежність від погодних умов, забезпечуючи стабільність доставки; висока вантажопідйомність, що дозволяє транспортувати значну масу та обсяг вантажів.

Основною перевагою залізничних перевезень є безпека – залізничний транспорт є одним з найбезпечніших видів транспортування; гнучкість - можливість доставки «від дверей до дверей» завдяки наявності під'їзних колій безпосередньо до підприємств; універсальність - можливість перевезення різноманітних видів вантажів, включаючи небезпечні та негабаритні.

Для оптимізації логістичних процесів та зниження витрат на транспортну складову використовують поєднання різних видів транспорту - мультимодальні перевезення [1]

Як правило в модальних та мультимодальних перевезеннях бере участь залізниця.

Питома вага залізничних перевезень у загальних перевезеннях в Україні значно варіюється залежно від вантажів та регіонів, але зазвичай становить приблизно 60-70% обсягу вантажів, що перевозяться залізничним транспортом. Залізничний транспорт є ключовим для перевезення вантажів в Україні, переважаючи за обсягами всі інші види транспорту разом узяті. За даними за 2023 рік, на залізничний транспорт припадало близько 80-90% усіх вантажних перевезень в країні.[2]

Показник, обсяг перевезень	роки	
	2024	2025 (січень, лютий)
Транспорт , млн т	354,1	51
Залізничний	174,9	26,3
Автомобільний	128,8	16,6
Водний	2,2	0,2

Вартість перевезення залізничним транспортом коректується коефіцієнтом та залежить різних факторів (тип вагона, відстань, особливості вантажу). Коефіцієнт змінюється залежно від класу вантажу.

До першого класу належать руда, вугілля, добрива, цемент.

До другого – зерно, цукор, ліс, кокс, нафта.

До третього – нафтопродукти, машини та метали.

Позакласові вантажі (щебінь, пісок, сіль). [3]

Найменші коефіцієнти застосовуються до вантажів першого класу, тому для вантажовласників вантажів першого класу транспортування є найбільш вигідним, незважаючи на таку класифікацію перевезення великих обсягів інших

класів також доцільно перевозити залізничним транспортом кооперуючись з автомобільним.

Все вище перераховано сприяє оптимізації витрат на транспорту складову та як слідство забезпечує фінансову безпеку підприємства для будь якого сектора економіки.

Висновки.

При розрахунки витрат на транспортування вантажів доцільним є побудова оптимальної логістики, коли для оптимізації витрат застосовують на декілька видів транспорту. Застосування модальних перевезень, тобто перевезення вантажу за допомогою декількох видів транспорту, дає можливість в рамках одного договору організувати весь процес транспортування включаючи завантаження, перевантаження та страхування, однією транспортною компанією, яка несе відповідальність за збереження вантажу протягом усього шляху т суттєво знизити транспортні витрати, що в свою чергу сприяє покращенню фінансової безпеки підприємства.

Література

1 Як організувати свій логістичний бюджет: Основні кроки, яких варто дотримуватися URL:<https://www.searates.com/ua/blog/post/yak-organzuvati-svi-logstichnii-byudzh-et-osnovn-kroki-yakih-var-to-dotrimuvatisya>

2 Обсяги перевезених вантажів за видами транспорту URL:<https://www.ukrstat.gov.ua/>

3 Про встановлення тарифних класів вантажів та визначення переліку додаткових послуг, що вносяться до вантажних тарифів URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0340-97/card4#History>

Referens:

1. How to Organize Your Logistics Budget: Key Steps to Follow. URL:<https://www.searates.com/ua/blog/post/yak-organzuvati-svi-logstichnii-byudzh-et-osnovn-kroki-yakih-var-to-dotrimuvatisya>

2. Volumes of transported goods by mode of transport. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

3. On establishing freight tariff classes and determining the list of additional services included in freight tariffs URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0340-97/card4#History>

Abstract. *The article examines the impact of transportation costs on the financial condition of the enterprise. An analysis of the risks associated with transportation is carried out. The factors of advantage of transporting products by rail are considered.*

Keywords: *financial condition, transportation costs, rail freight.*